



Tuusniemen kunta

Omaishoidon tuen myöntämisperusteet 1.1.2020 alkaen

Hyväksytty: Sosiaalilautakunta 30.1.2020 § 3

1 Omaishoidon tuki

Omaishoidon tuki omaishoidon tuesta annetun lain (2.12.2005/937) mukaista sosiaalipalvelua, jonka järjestämis- ja valvontavastuu on kunnalla. Omaishoidon tuki ei ole lakiin perustuva subjektiivinen oikeus, vaan sen maksaminen on kuntakohtainen päätös, joka on sidottu talousarvioon varattuun määrärahaan. Määräraha kohdennetaan eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville. Tuusniemen kunnan sosiaalilautakunta vahvistaa omaishoidon tuen myöntämisperusteet ja hoitopalkkioluokat. Hoitoa tarvitsevan henkilön kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta tulee olla Tuusniemi.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Erityisestä syystä hoito voi tapahtua myös hoitajan kotona. Omaishoidon tukea ei voi myöntää yksityiselle palveluntuottajalle.

Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, myönnetystä vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Hoidettavalle annettavat palvelut sovitetaan yhteen yksilöllisesti, harkintaa käyttäen kunnan järjestämien muiden palveluiden kanssa.

Omaishoitolain 3 §:n mukaan omaishoidon tuen yleiset myöntämisedellytykset ovat:

- henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa
- hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla
- hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia
- omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää
- hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva
- tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista

2 Omaishoidon tuen hakeminen, palvelutarpeen arviointi ja päätöksenteko

Omaishoidon tukea haetaan omaishoidon tuen hakemuksella, joita saa kunnan internet-sivuilta (kohdasta omaishoidon tuki), sosiaalitoimistosta ja vanhuspalvelujen yksiköistä.

Hoidettavan hoidon tarve ja hoidon sitovuus sekä palveluntarve arvioidaan kotikäynnillä. Kotikäynnin tekee vanhuspalvelujen tai vammaispalvelujen palveluohjaaja.

Palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus

Omaishoidon tuen myöntäminen pohjautuu omaishoitajan ja omaishoidettavan toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin.

Arviointi koostuu kotikäynnillä tehdystä havainnoinnista, omaishoitajan ja omaishoidettavan haastattelusta sekä toimintakyvyn arvioinnista. Omaishoidon tuen arvioinnissa käytetään apuna toimintakykyä ja muistia kuvaavia mittareita, kuten ikäihmisillä RaVa-indeksiä ja MMSE-testiä ja vammaisilla ja mielenterveyskuntoutujilla Toimi- ja Psyto-toimintakyky-mittareita. Kun oikeutta omaishoidon tukeen arvioidaan, voidaan hyödyntää lääkärinlausuntoja ja muita asiantuntijalausuntoja.

Omaishoito on aina henkilökohtaista hoitoa ja huolenpitoa. Omaishoidon tukeen ei ole oikeutta, mikäli avun tarve on pelkästään asiointissa kodin ulkopuolella ja kodinhoidollisissa tehtävissä. Mikäli omaishoidon tuen myöntämisperusteet eivät täyty, hakijalle järjestetään palveluohjausta muista palveluista, kuten kotihoidosta, päiväkeskustoiminnasta ja muista tukipalveluista.

Omaishoitajan voimavarat ja toimintakyky

Omaishoidon tuen myöntämisen lähtökohtana on, että hoidettavan omainen tai läheinen haluaa ryhtyä omaishoitajaksi ja että hoidettava hyväksyy hänet hoitajakseen. Omaishoitajaksi hakeutuvan henkilön tulee olla 18 vuotta täyttänyt sekä elämäntilanteensa, terveytensä ja toimintakykynsä puolesta soveltuva omaishoitajaksi. Hoitajan on kyettävä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta.

Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos hoitajalla on päivittäisiä toimintoja haittaava sairaus tai hänen terveydentilansa rajoittaa häntä toimimasta omaishoitajana. Tarvittaessa hoitajalta voidaan pyytää lääkärinlausunto terveydentilastaan. Mikäli omainen tai muu läheinen toimii vaikeavammaisen henkilökohtaisena avustajana, hän ei voi toimia samaan aikaan omaishoitajana.

Omaishoidon tuen myöntämisen tulee olla hoidettavan edun mukaista ja hoito-olosuhteiden omaishoidolle sopivat.

Viranhaltijan päätös omaishoidon tuesta

Omaishoidon tuesta tehdään viranhaltijan päätös palvelutarpeen arviointiin, omaishoidon tuen myöntämisperusteisiin sekä kunnan määrärahoihin perustuen. Omaishoidon tuen kielteinen päätös perustellaan. Hakijalla on päätökseen oikaisuvaatimusoikeus sosiaalilautakunnalle.

3 Omaishoidon tuen hoitopalkkiot

Hoitopalkkion suuruus määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella. Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella, eli tehdään indeksitarkastus.

Hoitopalkkioluokka 1: Jatkuvaa tukea tarvitsevat / Hoitopalkkio 408,09 euroa/kk

Hoidettava henkilö tarvitsee runsaasti hoivaa ja huolenpitoa sekä jatkuvasti hoitajan apua ja valvontaa eikä voi jäädä esim. yöksi yksin. Hoitaja on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympäri vuorokautisesti. Psykkisesti sairaalla, muistisairaalla tai vammaisella hoidettavalla voi olla turvattomuutta, hallittavissa olevia käytösoireita tai hän ei orientoidu aikaan ja paikkaan. Vaihtoehtoisena hoitomuotona olisi ympärivuorokautinen hoito joko palveluasumisessa tai kotipalvelun turvin.

Hoidettava tarvitsee lähes jatkuvasti runsaasti ohjausta, hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa:

- wc-toiminnoissa ja hygienian hoidossa
- peseytymisessä
- pukeutumisessa
- ruokailun järjestämisessä ja/tai syömisessä
- lääkehoidon toteutuksessa
- liikkumisessa/siirtymisissä.

Tähän tukiluokkaan kuuluvat myös vaikeavammaiset ja sairaat lapset ja nuoret sekä vaikeavammaiset aikuiset, jotka käyttävät suurimman osan vuodesta kodin ulkopuolisia palveluja. Tuki kohdennetaan vaikeavammaisen tai pitkäaikaissairaan lapsen tai nuoren hoitoon.

Tähän ryhmään kuuluvat kehitysvammaiset, vaikeavammaiset ja pitkäaikaissairaajat lapset ja nuoret, jotka tarvitsevat paljon hoivaa, huolenpitoa, valvontaa ja ohjausta henkilökohtaisissa toiminnoissaan.

Lasten ja nuorten osalta arvioinnissa kiinnitetään huomiota päivittäisten toimintojen lisäksi liikuntakykyyn, kommunikaatioon, valvonnan, ohjauksen ja erityisen vaativien hoitotoimien tarpeeseen. Hoidon ja huolenpidon tarvetta ja sitovuutta verrataan saman ikäisten terveiden lasten hoitoon ja huolenpitoon.

Ikäihmisillä (> 65 vuotiaat) RaVa-indeksi 2,5-2,99 ja MMSE 12-17 pistettä.

Hoitopalkkioluokka 2: Erityistä tukea tarvitsevat / Hoitopalkkio 544,09 € / kk

Hoidettava henkilö tarvitsevat ympärivuorokautisesti runsaasti henkilökohtaista hoivaa, huolenpitoa ja valvontaa. Hoidettava on lähes täysin autettava kaikissa päivittäisissä toiminnoissaan:

- wc-toiminnoissa ja hygienianhoidossa (kasteleva, ei selviydy vaipan vaihtamista /wc-toimistaan)
- peseytymisessä
- pukeutumisessa
- ruokailun järjestämisessä ja syömisessä (syömisessä avustettava)
- lääkehoidon toteutuksessa
- liikkumisessa (ei liiku omatoimisesti).

Hoidettavalla on pitkälle edennyt muistisairaus / on vuodepotilas tai saattohoidossa. Jos henkilöllä ei olisi omaishoitajaa, hän olisi jatkuvassa ympärivuorokautisessa hoidossa. Hoidettava saa yleensä Kelan korotettua hoitotukea.

Ikäihmisillä (> 65 vuotta) RaVa-indeksi 3,0- 4,0 ja MMSE 0-11 pistettä.

Hoitopalkkioluokka 3: Omaishoidon tuen korottaminen erityistapauksissa / Hoitopalkkio 816,18 euro/kk

Erityismaksuluokkaa käytetään tapauksissa, joissa hoitaja jää hoitamaan laitoshoidon tai tehostetun palveluasumisen tarpeessa olevaa läheistään. Edellytyksenä on, että hoitaja jää pois ansiotyöstä eikä hän saa muuta korvausta ansiotulon menetyksestään. Hoitaja on työkäinen.

Kyseessä voi olla esim. saattohoitovaihe. Omaishoitona toteutettava hoitotyö on erityisen runsasta, sitovaa ja vaativaa ympäri vuorokauden.

Tukiluokan 3 edellytyksenä on, että hoitajalla ei ole tältä ajalta:

- 1) vähäistä suurempia työtuloja;
- 2) oikeutta sairausvakuutuslain (1224/2004) 10. luvun mukaiseen erityishoitorahaan;
- 3) oikeutta vuorotteluvapaalain (1305/2002) 13 § mukaiseen vuorottelukorvaukseen.

Edellä mainittujen asioiden selvittäminen kuuluu omaishoitajaksi hakevalle itselleen. Tarvittaessa hakijalta voidaan pyytää lisäselvityksiä em. asioihin liittyen.

Hoitopalkkioluokka 4: Naapuriapukorvaus (puolet lakisääteisestä omaishoidon tuen palkkiosta) / Hoitopalkkio 204,05 €/ kk

Naapuriapukorvausta voidaan maksaa sellaisessa tilanteessa, jossa omaishoitotuen myöntämisperusteet eivät täyty, mutta henkilö tarvitsee säännöllisesti apua kotona selviytyäkseen. Hoidettavan tulee täyttää kotipalvelun myöntämisen kriteerit ja tukihenkilön käynnin tulee korvata kotipalvelun käyntejä.

Palkkio voidaan maksaa myös muulle läheiselle henkilölle kuin naapurille. Korvausta ei makseta samassa taloudessa asuville henkilöille. Korvausta maksetaan esim. sivukylien vanhusta hoitavalle naapurille puun kannosta, asioinnista yms. avustamisesta.

4 Omaishoidon hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidosta laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma, joka päivitetään vähintään kerran vuodessa. Suunnitelmaan liitetään tiedot omaishoidontukilain mukaisista hoidettavan ja hoitajan oikeuksista koskevista säännöksistä ja niiden soveltamisesta.

Lisäksi suunnitelmaan kirjataan ainakin:

1. Omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
2. Muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
3. Omaishoitajan hoitotehtävää tukevien palvelujen määrä ja sisältö
4. Suunnitelma hoidon järjestämiseksi omaishoitajan poissaolon aikana
5. Suunnitelma hoidon järjestämiseksi omaishoitajan äkillisen sairauspoissaolon aikana
6. Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset
7. Omaishoitajien valmennuksen ja koulutuksen järjestäminen

5 Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta tehdään hoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma. Sopimus on toimeksiantosopimus, joten hoitaja ei ole oikeutettu työsopimuslain (55/2001) mukaisiin loma-, päiväraha-, työaika-, ym. etuuksiin. Hoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Omaishoidon sopimusta ei tehdä, jos sopimus on vastoin hoidettavan tahtoa.

Sopimukseen kirjataan:

1. Hoitopalkkion määrä ja maksutapa
2. Omaishoitajan oikeus lakisääteisiin vapaisiin (Omaishoitolaki 8 §)
3. Maininta hoitopalkkion maksamisesta silloin, kun hoito keskeytyy hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä

4. Määräaikaisen sopimuksen kesto. Sopimus on yleensä voimassa toistaiseksi, mutta erityisestä syystä se voidaan tehdä määräaikaisena.

5. Muut hoitoa koskevat asiat

Kunnan on otettava työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukainen vakuutus hoitajalle. Omaishoitajan eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaisissa (81/2016).

Sopimus tarkistetaan, jos sen sisältöön tulee muutoksia. Hoitajalla on velvollisuus ilmoittaa hoidon keskeytyksistä heti vanhuspalvelujen toimistosihteerille. Myös olosuhteissa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava, esim. omaishoitajan terveydentilan heikentyminen. Omaishoitosopimus voidaan päättää, mikäli voimassa olevat omaishoidon tuen myöntämisperusteet eivät enää täyty.

6 Omaishoidon tuen hoitopalkkion maksaminen, keskeytys ja hoitopalkkion alentaminen

Omaishoidon hoitopalkkion maksaminen alkaa aikaisintaan päätöksentekokuukautta seuraavan kuukauden alussa ja maksetaan hoitajan ilmoittamalle tilille rahalaitokseen kunkin kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Omaishoidon hoitopalkkio on veronalaista tuloa, josta kunta suorittaa ennakonpidätyksen, eläkevakuutusmaksut ja sosiaaliturvamaksut.

Hoitopalkkion alentaminen

Säännöllinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saaminen vaikuttaa omaishoidon tuen hoitopalkkioon. Hoitopalkkiota alennetaan, jos hoitajan antaman hoidon sitovuus ja jatkuvuus vuorokaudessa on vähäisempää kuin kriteereissä on edellytetty. Tällöin hoitopalkkiota alennetaan toisessa ja kolmannessa tukiluokassa vähintään yhdellä tukiluokalla ja ensimmäistä tukiluokan hoitopalkkiota pienennetään.

Tällaisia tilanteita ovat muun muassa:

- Hoidettavalla on vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua päivittäisiin toimiin keskimäärin yli 7 tuntia viikossa.
- Hoidettava saa säännöllisen kotihoidon palveluja enemmän kuin 35 tuntia kuukaudessa (poikkeuksena saattohoitopäätös tai muut erityiset syyt). Kotihoidon palvelumaksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) perusteella. Omaishoidon tuen palkkio huomioidaan tulona määrittäessä kotihoidon maksua.
- Hoidettava on kuukausittain säännöllisesti lyhytaikaishoidossa kaksi viikkoa, mikä sisältää omaishoidon tuen kolme lakisääteistä vapaapäivää. Lyhytaikaishoitomaksu Tuusniemen sairaalassa määräytyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) perusteella. Tuusniemen palvelukeskuksessa lyhytaikaisen asumisen asiakasmaksu on 38 €/pv.

Hoitopalkkion maksamisen keskeytys

Jos omaishoito keskeytyy *hoidettavan* terveydentilasta johtuvasta syystä tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen omaishoitajalle keskeytyy kuukauden kuluttua sairastumispäivästä.

Hoitajan sairauden aiheuttaman omaishoidon keskeytyksen ajalta hoitajalla on oikeus hoitopalkkioon sairastumispäivältä ja sitä seuraavilta yhdeksältä päivältä. Tämän jälkeen tulee omaishoidon tuen maksuun keskeytys siihen saakka, kunnes hoitaja pystyy hoitamaan omaishoidettavaa.

Hoitopalkkion maksaminen päättyy sen kuukauden loppuun, kun hoidettava kuolee.

Jos palkkion maksaminen on perustunut virheellisiin tietoihin, kunta voi periä palkkion takaisin.

7 Sopimuksen irtisanominen

Sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta on säännelty omaishoidon tuesta annetun lain 9 §:ssä. Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua.

Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

Määräajaksi tehty sopimus lakkaa ilman irtisanomista määräajan päättyttyä. Mikäli omaishoidon tuen tarve jatkuu määräajan päättyessä, tehdään uusi omaishoitosopimus.

8 Omaishoitajan lakisääteinen vapaa

Omaishoitolain mukaan omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Kotihoitopäiviä on oltava kuukaudessa vähintään kuusitoista.

Omaishoitajan vapaa järjestetään suunnitelmallisesti omaishoitoperheen tilanne huomioiden hoito- ja palvelusuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Lakisääteisiä vapaapäiviä voi kerryttää enintään kolmelta kuukaudelta. Kuluvan vuoden lakisääteiset vapaapäivät on käytettävä seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Vapaapäiviä ei voi käyttää ennakoon.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain mukaisesti niistä palveluista, joita palvelun järjestäjä järjestää hoidettavalle omaishoitajan vapaapäivän ajaksi, voi hoidettavan maksettavaksi tulla enintään 11,40 euroa/päivä, ellei palvelua ole muun lainsäädännön mukaan määritelty maksuttomaksi.

Vapaapäivän järjestämisen vaihtoehdot

1. kunnan järjestämä vuorohoito asumispalveluissa palvelukeskuksella Tuomi- ja Mäntykodissa
2. omaishoitajan sijaistaminen toimeksiantosopimuksella (perhehoito)
3. virikeohjaaja sijaistaa omaishoitajaa hoidettavan kotona (vain päiväaikaan)

Vuorohoito kunnan omana toimintana

Omaishoitajan vapaapäiviä voidaan järjestää kunnan palvelukeskuksessa Tuomi- ja Mäntykodissa tai joissakin tilanteissa Tuusniemen sairaalassa. Hoitajaksoista on sovittava hyvissä ajoin yksiköiden sairaanhoitajan kanssa. Omaishoitolain mukaan omaishoitajan lakisääteisen vapaan hoitovuorokausi on tuloajasta seuraavat 24 tuntia.

Hoidettava voi tarvittaessa olla vuorohoidossa yli 3 vrk, jos se on omaishoitajan jaksaminen huomioiden tarpeen ja vuorohoito järjestyy hoitopaikkaan. Vuorohoitajaksoista tehdään päätös.

Sijais- tai perhehoidon toimeksiantosopimus

Omaishoitajan lakisääteisen vapaapäivän järjestäminen voidaan toteuttaa sijais- tai perhehoidon toimeksiantosopimuksella. Tällöin omaishoitajan sijaisena toimii omaishoitoperheen hyväksymä täysi-ikäinen henkilö. Sijaisomaishoitajana voi toimia hoidettavan omaisen tai muu läheinen henkilö. Sijaisomaishoitajana toimitaan samoin edellytyksin kuin omaishoitajanakin ja sijaisjärjestely edellyttää hoitajan ja hoidettavan suostumusta.

- Sijaishoidon kokopäiväpalkkio on 64,82 € /vrk, puolipäiväpalkkio on 32,40 €.
- Kulukorvaus on 26,58 €/vrk.
- Kulukorvausta maksetaan vain silloin, kun hoidettava on hoidossa hoitajan luona.

Virikeohjaaja sijaistaa omaishoitajaa

Virikeohjaaja voi olla omaishoitajan vapaapäivien sijainen hoidettavan kotona kerrallaan 6 tuntia. Toisena vaihtoehtona on se, että virikeohjaaja on sijaisena 3 - 4 tuntia päivässä kahtena päivänä kuussa.

Asiakasmaksu on yhdestä päivästä 11,40 € ja kahdesta lyhyestä päivästä yhteensä 11,40 €. Sijaistamisesta on sovittava hyvissä ajoin virikeohjaajan kanssa.

9 Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut

Omaishoitajalle järjestettävä valmennus ja koulutus

Omaishoitolain 3 a §:n mukaan (511/2016) kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten. Tarve valmennukselle tai muulle koulutukselle arvioidaan osana palvelutarpeen arviointia ja kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

Valmennuksen tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon myös omaishoitajan ja hoidettavan mielipide. Valmennuksen tarkoituksena on tukea omaishoitajuutta sekä kehittää omaishoitajaksi ryhtyvän henkilön valmiuksia omaishoitajana toimimisessa.

Omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtäväänsä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Tarve tarkastuksille ja muille palveluille arvioidaan osana palvelutarpeen arviointia ja kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

Hyvinvointi- ja terveystarkastusten tavoitteena on omaishoitajien hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn arviointi, ylläpitäminen ja edistäminen sekä sairauksien ehkäiseminen ja tunnistaminen. Omaishoitajaa tuetaan tekemään hänen omaa terveyttään ja hyvinvointiaan tukevia valintoja. Tarkastukset ovat omaishoitajalle vapaaehtoisia. Tarkastuksen tekee kotisairaanhoidon terveydenhoitaja. Hyvinvointi- ja terveystarkastukset ovat maksuttomia.

Muut palvelut

Omaishoitoperheellä on mahdollisuus saada tarvittaessa kunnan hoivapalveluja (mm. kotihoito, päivätoiminta, päiväparkki palvelukeskuksella, kerhotoiminta, apuvälineet, turvateknologiset palvelut), joiden avulla pyritään tukemaan omaishoitajan jaksamista ja sekä hoitajan että hoidettavan toimintakyvyn ylläpitämistä. Palveluiden määrästä, sisällöstä ja palvelumaksuista sovitaan erikseen.